

PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

Komentarz

Dariusz Kwiatkowski, Robert Kosmal

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

WYDANIE **2**

PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

Komentarz

Dariusz Kwiatkowski, Robert Kosmal

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

2

Dariusz Kwiatkowski – radca prawny, doradca restrukturyzacyjny z kilkunastoletnim doświadczeniem, prezes zarządu kancelarii restrukturyzacyjnej; ekspert z zakresu restrukturyzacji przedsiębiorstw, prawa upadłościowego, upadłości konsumenckiej oraz odpowiedzialności członków zarządu za długi spółek kapitałowych; przeprowadził ponad 60 postępowań restrukturyzacyjnych w oparciu o ustawę – Prawo restrukturyzacyjne, w tym pierwsze w Polsce postępowanie sanacyjne spółki budowlanej zakończone wykonanym układem; reprezentował największe banki w Polsce w radach wierzycieli podmiotów restrukturyzowanych.

Robert Kosmal – licencjonowany doradca restrukturyzacyjny, biegły sądowy ds. wyceny przedsiębiorstw; profesjonalny menedżer z 20-letnim doświadczeniem w zarządzaniu, finansach i restrukturyzacji zdobytym w szeregu instytucji, głównie o zasięgu międzynarodowym; pracował w bankowości, zajmując się kompleksową obsługą korporacji z naciskiem na przygotowywanie rozwiązań pozwalających na finansowanie działalności inwestycyjnej i operacyjnej; był również menedżerem w jednej z największych polskich firm inżynierjno-budowlanych, gdzie odpowiadał za ekspansję krajową i międzynarodową, a następnie brał udział w restrukturyzacji spółki przeprowadzając procesy dezinwestycji i wyjścia kapitałowego.

Stan prawny na 1 stycznia 2022 r.

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

JustLuk

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-093-1

2. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

USTAWA

z 15.05.2015 r.

Prawo restrukturyzacyjne

(Dz.U. z 2021 r. poz. 1588; zm.: Dz.U. z 2021 r. poz. 2140)

TYTUŁ I

**Przepisy ogólne
o postępowaniach
restrukturyzacyjnych
i ich skutkach**

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

ROZDZIAŁ 1

Przepisy wstępne

Art. 1. [Przedmiot ustawy]

Ustawa reguluje:

- 1) zawieranie przez dłużnika niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością układu z wierzycielami oraz skutki układu;
  - 2) przeprowadzanie działań sanacyjnych.
1. Prawodawca, uchwalając Prawo restrukturyzacyjne, chciał wprowadzić mechanizmy prawne – różne od upadłości – pozwalające przedsiębiorcy wyjść z trudnej sytuacji ekonomicznej. Dlatego celem re-

strukturyzacji jest z jednej strony uregulowanie zobowiązań dłużnika, z drugiej zaś – zachowanie jego przedsiębiorstwa. Cecha ta jest zasadniczym elementem odróżniającym restrukturyzację od upadłości. Oczywiście nie oznacza to, że postępowania te są od siebie zupełnie niezależne – wręcz przeciwnie, zarówno w ich konstrukcji prawnej, jak i w celach i przebiegu występuje wiele zbieżnych elementów. Do jednej z najważniejszych kwestii z tego obszaru należy wspólne posługiwanie się przez obydwie akty normatywne pojęciem niewypłacalności (na temat wykładni tego pojęcia zob. komentarz do art. 6). To zaś determinuje ściśłą zależność pomiędzy Prawem restrukturyzacyjnym a Prawem upadłościowym, określaną niekiedy w doktrynie jako „prawo o niewypłacalności dłużnika”¹. Podstawowym wnioskiem płynącym z tejże zależności jest konieczność wzajemnego sięgania do obu uregulowań.

2. Z materiałów procesu legislacyjnego, w wyniku którego uchwalono Prawo restrukturyzacyjne, jasno wynika, że celem ustawodawcy było stworzenie regulacji prawnych pozwalających na zapobieżenie upadłości przedsiębiorcy. Założenie to ma na celu przede wszystkim ochronę gospodarki narodowej². Rzeczywiście w wielu przypadkach zachowanie możliwości kontynuowania działalności gospodarczej przez zadłużony podmiot jest rozwiązaniem korzystnym zarówno dla wierzycieli, jak i dla samego dłużnika – a niejednokrotnie także dla wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem (np. pracowników czy kontrahentów). Poza tym wieloletnia praktyka stosowania postępowania upadłościowego dowiodła, iż sam fakt rozpoczęcia tej procedury wobec przedsiębiorcy ma dla niego stygmatyzujący charakter, znacząco utrudniający, a w wielu przypadkach wręcz uniemożliwiający dalsze funkcjonowanie na rynku czy rozpoczęcie innego rodzaju działalności. Z tego punktu widzenia jak najbardziej zasadne wydaje się wyraźne wyodrębnienie upadłości i restrukturyzacji.

---

¹ R. Adamus, *Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*, Warszawa 2019, s. 7.

² P. Wołowski, *Naczelné cele, funkcje i zasady prawa restrukturyzacyjnego*, „Monitor Prawa Handlowego” 2017/3, s. 35.

3. Z perspektywy zarówno dłużnika, jak i wierzycieli warto zwrócić uwagę na jeszcze jeden niezwykle istotny aspekt postępowania restrukturyzacyjnego. Komentowana ustawa daje niezwykle szerokie możliwości wypracowania rozwiązania trudnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorcy we współpracy pomiędzy dłużnikiem a wierzycielami. Przy zachowaniu – niejako *implicite* zakładanej przez ustawodawcę – aktywnej postawy uczestników restrukturyzacji mogą oni samodzielnie rozwiązać łączące ich problemy. To zaś pozwala przedsiębiorcy zbudować zaufanie u wierzycieli (przez wykazanie rzeczywistej chęci „oddłużenia się”) i zapewnić kontynuację własnej działalności, uprawnionym natomiast – wynegocjować warunki spłaty wierzytelności nieraz dużo korzystniejsze niż to, co mogliby uzyskać w tradycyjnej upadłości. W tym kontekście za niefortunną należy uznać redakcję komentowanego przepisu sugerującą, iż to dłużnik zawiera układ z wierzycielami. W istocie – co potwierdzają także rozwiązania szczegółowe omawiane w dalszej części komentarza – układ powinien być wynikiem współdziałania dłużnika z wierzycielami, a nie przejawem jednostronnej inicjatywy którejkolwiek ze stron.

4. Skoro zaś każde z postępowań restrukturyzacyjnych służy przede wszystkim oddłużeniu przedsiębiorcy – a więc usunięciu stanu niewypłacalności bądź zagrożenia taką niewypłacalnością – konieczne jest uwzględnienie w jego ramach perspektywy ekonomicznej. Oczywiście w pierwszej kolejności chodzi tutaj o wypracowanie odpowiednich metod restrukturyzacji zadłużonego przedsiębiorstwa, czego nie można dokonać chociażby bez analizy struktury zadłużenia i jego źródeł. W tym kontekście znalezienie właściwych sposobów na restrukturyzację spoczywa na samym dłużniku. Jednak ekonomiczne uwarunkowania związane z oddłużaniem przedsiębiorstwa nie powinny być pomijane także na etapie wykładni przepisów Prawa restrukturyzacyjnego – zwłaszcza w działalności sądowych organów postępowania. W praktyce oznacza to przede wszystkim konieczność pewnej elastyczności i rozstrzygania wszelkich wątpliwości „na korzyść restrukturyzacji”, a więc przyznawanie prymatu osiągnięciu celów postępowania, a nie formalistycznemu rozumieniu przepisów.

5. Dla prawidłowego ustalenia zakresu stosowania ustawy jedną z fundamentalnych kwestii jest wyjaśnienie pojęcia postępowania restrukturyzacyjnego. W dotychczasowej doktrynie słusznie podniesiono, iż termin ten oznacza zorganizowane za pomocą stosunków prawno-procesowych działanie sądowych i pozasądowych organów postępowania restrukturyzacyjnego z udziałem zainteresowanych podmiotów, mające na celu ochronę społecznych i indywidualnych interesów wyrażających się w dążeniu do uniknięcia ogłoszenia upadłości dłużnika przez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze zawarcia układu z wierzycielami, a w przypadku postępowania sanacyjnego – również przez przeprowadzenie działań sanacyjnych zmierzających do przywrócenia dłużnikowi zdolności do wykonywania zobowiązań, przy zabezpieczeniu słusznych praw wierzycieli przez stosowanie w konkretnym stanie faktycznym odpowiedniej normy prawa³. Jednocześnie restrukturyzacja – co jasno wynika z treści komentowanego artykułu – bez względu na dokładną formę tego postępowania, polega co do zasady na zawarciu układu z wierzycielami bądź na przeprowadzeniu działań sanacyjnych (zob. komentarz do art. 3).

6. Z procesowego punktu widzenia postępowanie restrukturyzacyjne jest sprawą cywilną, a więc – w zakresie nieuregulowanym w Prawie restrukturyzacyjnym – mają do niego zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, który należy uznać za *lex specialis* w stosunku do komentowanej ustawy. Jednocześnie ustawodawca jasno określił, że uczestnikami tego postępowania są: dłużnik; wierzyciel osobisty dłużnika, któremu przysługuje wierzytelność bezsporna; wierzyciel osobisty dłużnika, któremu przysługuje wierzytelność sporna i który uprawdopodobnił swoją wierzytelność oraz został dopuszczony do udziału w sprawie przez sędziego-komisarza (art. 65 ust. 1 pr. restr.). Katalog ten ma charakter wyczerpujący, a więc żaden podmiot niemieszczący się w nim nie może być uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego.

---

³ A. Hrycaj, *Cztery postępowania restrukturyzacyjne. Uwagi ogólne o charakterze i przebiegu postępowania o zatwierdzenie układu, przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego oraz postępowania sanacyjnego*, Dor. Restr. 2015/1, s. 6–7.

7. Podkreślane już dążenie do zachowania przedsiębiorstwa dłużnika przy jednoczesnej spłacie jego wierzytelności wyznacza *ratio legis* właściwie wszystkich przepisów Prawa restrukturyzacyjnego. Z tego względu jakiegokolwiek wątpliwości pojawiające się przy ich wykładni zawsze należy rozwiewać w sposób pozwalający na jak najpełniejsze urzeczywistnienie tychże celów, a więc przy uwzględnieniu wspomnianego w tezie 4 ekonomicznego aspektu postępowania restrukturyzacyjnego. Jednak nie oznacza to, że lektura całości komentowanej tu ustawy oraz badanie historii jej powstania nie pozwalają na zidentyfikowanie jeszcze innych zasad Prawa restrukturyzacyjnego, które mogą być niezwykle pomocne przy jego stosowaniu.
8. W prawoznawstwie za zasady prawa najczęściej uznaje się wartości, które przyświecają ustawodawcy przy wprowadzaniu danych regulacji – a więc jednocześnie przepisy prawa służą ich urzeczywistnianiu. Autorzy komentowanej ustawy w jej uzasadnieniu wyróżnili zasady prawa restrukturyzacyjnego (ochrony słusznych praw dłużnika oraz dominacji grupowego/zbiorowego interesu wierzycieli) oraz zasady postępowania restrukturyzacyjnego (szybkości, równości jego uczestników oraz jawności). Nie wchodząc w szczególności rozważań o możliwości rozłączności prawa i postępowania restrukturyzacyjnego, warto wskazać, że celem wszelkich działań „restrukturyzacyjnych” jest z jednej strony ochrona praw dłużnika, z drugiej zaś – zbiorowego interesu wierzycieli. Teza ta implikuje poważne konsekwencje praktyczne.
9. Przede wszystkim należy pamiętać, że fakt znalezienia się przez dłużnika w sytuacji upadłości bądź zagrożenia nią w żaden sposób nie oznacza, iż w ramach restrukturyzacji nie przysługują mu żadne prawa. Biorąc zaś pod uwagę całość uregulowań Prawa restrukturyzacyjnego oraz charakter postępowań w nim normowanych, za jedno z podstawowych praw dłużnika należy uznać prawo do zachowania własnego przedsiębiorstwa. Oczywiście nie ma ono charakteru absolutnego, jednak należy odrzucić możliwość przyjmowania bez zgody dłużnika w ramach restrukturyzacji rozwiązań, które zmierzałyby do likwidacji jego przedsiębiorstwa. Oczywiście dłużnikowi przysługuje także wiele uprawnień wynikających z charakteru samego po-

Komentarz stanowi kompleksowe i aktualne opracowanie materii prawa restrukturyzacyjnego. Autorzy – praktycy z kilkunastoletnim doświadczeniem zdobytym w prowadzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych w charakterze nadzorczy, zarządcy, tymczasowego nadzorczy sądowego, pełnomocnika wierzyciela, członka rady wierzycieli – przybliżają poszczególne przepisy ustawy, uwzględniając aktualne orzeczenia sądów powszechnych w tej materii oraz szerokie spektrum poglądów doktryny.

W drugim wydaniu przedstawiono najnowsze zmiany Prawa restrukturyzacyjnego, wprowadzone od 1.12.2021 r., w tym w zakresie znowelizowanego postępowania o zatwierdzenie układu. Podstawowym celem tych zmian jest wprowadzenie do komentowanej ustawy rozwiązań wypracowanych na gruncie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego. Obecnie z postępowania o zatwierdzenie układu można skorzystać raz na dziesięć lat, a obwieszczenie o otwarciu tej procedury jest dokonywane przez nadzorcę układu. Zmienione przepisy wprowadzają do postępowania o zatwierdzenie układu rozwiązanie znane dotychczas z innych procedur restrukturyzacyjnych oraz postępowania upadłościowego, jakim jest możliwość uchylenia zajęć egzekucyjnych i zabezpieczających dokonanych przed dniem otwarcia postępowania o zatwierdzenie układu, co może skutkować np. obowiązkiem uchylenia zajęcia rachunku bankowego dokonanego przez komornika. Od 1.12.2021 r. funkcjonuje także z informatyzowany, jawny, bezpłatny i powszechnie dostępny Krajowy Rejestr Zadłużonych, a w związku z tym każdy doradca restrukturyzacyjny pełniący funkcję nadzorczy oraz zarządcy ma obowiązek założenia konta w KRZ i komunikowania się z sądem za pośrednictwem tego systemu w toku prowadzonego postępowania. Omówiono również najważniejsze doświadczenia wynikające ze stosowania regulacji postępowania restrukturyzacyjnych w czasie pandemii.

Czytelnicy odnajdą w opracowaniu użyteczne informacje dotyczące m.in.:

- zaskarżania postanowień,
- wynagrodzeń zarządcy i nadzorczy,
- relacji zarządca–dłużnik w postępowaniu sanacyjnym,
- przejęcia zarządu przez podmiot wskazany przez instytucję finansową,
- funkcjonowania rady wierzycieli.

W książce zawarto ponadto komentarz do ustawy z 16.07.2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców.

Publikacja jest przeznaczona przede wszystkim dla doradców restrukturyzacyjnych, profesjonalnych pełnomocników, sędziów sądów upadłościowych i restrukturyzacyjnych, przedstawicieli departamentów restrukturyzacji banków i innych instytucji finansowych oraz dłużników i wierzycieli w prowadzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych.

9788382860931 W02P01

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ISBN 978-83-8286-093-1

9 788382 860931

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

